

Praktiske spørgsmål og svar om anvendelse af elevers personoplysninger i folkeskolen

Folkeskolen håndterer i en række sammenhænge oplysninger om de enkelte elever. Det er vigtigt, at håndteringen af sådanne oplysninger sker på en måde, der sikrer integritet og sikkerhed om personoplysningerne, så elever og forældre har tillid til skolen.

Samtidig skal folkeskolens håndtering af oplysningerne være gennemsigtig, så det står klart for elever og forældre, hvornår der behandles personoplysninger, og hvilke oplysninger der behandles.

Kravene til folkeskolens behandling af børns personoplysninger fremgår af [EU's databeskyttelsesforordning](#) og [databeskyttelsesloven](#).

Hvad er personoplysninger?

"Enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person; ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet."

Folkeskolernes håndtering af personoplysninger har vist, at der i praksis er en række spørgsmål, som går igen. Formålet med denne FAQ er at samle nogle af disse spørgsmål og give bud på svar, som skolerne kan bruge i deres håndtering af personoplysninger.

Hvornår må folkeskolen behandle elevernes personoplysninger – krav til behandlingsgrundlag?

Behandling af personoplysninger kræver altid, at der er et såkaldt "behandlingsgrundlag" i lovgivningen. Du skal derfor altid sikre dig, at der er et relevant behandlingsgrundlag for den type personoplysninger, der konkret er i spil i den enkelte situation. Kravene til behandlingsgrundlaget er forskellige alt afhængig af, om der er tale om almindelige personoplysninger eller følsomme personoplysninger.

Du kan læse mere om afgrænsningen af **almindelige personoplysninger** og de relevante behandlingsgrundlag i artikel 6 i EU's databeskyttelsesforordning.

Dato: 21. september 2018

Sags ID: SAG-2018-01355
Dok. ID: 2637830

E-mail: KRTH@kl.dk
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

Som eksempel på almindelige personoplysninger kan nævnes stamoplysninger som fx navn, adresse, e-mail, mobil nr., fødselsdato og familieforhold. Hertil kommer oplysninger om fx deltagelse på hold/ klasser, karakterer, eksamen, den enkelte elevs faglige og sociale udvikling og fravær (Obs! Årsagen til en elevs fravær er en følsom personoplysning, hvis det drejer sig om elevens helbred. Det vil fx være tilfældet, hvis der skrives en besked om, at ”*NN kommer ikke i skole i dag, da NN har øjenbetændelse/influenza*”).

Som eksempel på et behandlingsgrundlag ved almindelige personoplysninger kan nævnes, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som skolen har fået pålagt.

Du kan læse mere om afgrænsningen af **følsomme personoplysninger** og de relevante behandlingsgrundlag i artikel 9 i EU’s databeskyttelsesforordning.

Som eksempel på følsomme personoplysninger kan nævnes oplysninger om race, etnisk oprindelse, politisk overbevisning, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold, seksuelle forhold eller seksuel orientering samt helbredsoplysninger (fx oplysninger om en elevs sygdom, diagnose og behandling eller fx en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV)).

Som eksempel på et behandlingsgrundlag ved følsomme personoplysninger kan bl.a. nævnes, at behandlingen er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares. Som eksempel kan også nævnes, at elevens forældre har givet udtrykkeligt samtykke til, at elevens personoplysninger kan bruges til et eller flere specifikke formål.

Hvor mange på skolen må inddrages i behandlingen af den enkelte elevs personoplysninger?

Folkeskolens behandling af elevernes personoplysninger må kun ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og behandlingen skal være relevant og begrænset til, hvad der er nødvendigt for formålet med opgaveløsningen.

Det er derfor ikke tilladt at afsøge, orientere sig i, tjekke op på eller videregive personoplysninger om de enkelte elever, hvis det ikke er nødvendigt for den konkrete opgavevaretagelse omkring eleven. Det gælder også, selv om man rent teknisk måtte have adgang til oplysningerne.

Adgangen til at udveksle personoplysninger om den enkelte elev afhænger derfor af, om de enkelte medarbejdere har brug for oplysninger om eleven til varetagelse af medarbejderens arbejdsopgave i regi af skolen. Det kan fx være berettiget, at de lærere, som underviser samme klasse, får adgang til oplysninger på individniveau om eleven (fx testresultater), navnlig hvis lærerne arbejder sammen i team, ligesom læreren kan drøfte spørgsmål om de enkelte elever med skolens pædagogiske leder.

Dato: 21. september 2018

Sags ID: SAG-2018-01355
Dok. ID: 2637830

E-mail: KRTH@kl.dk
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

Må skolen offentliggøre billeder af elever på skolens hjemmeside?

Hvis en folkeskole ønsker at offentliggøre portrætbilleder og klassebilleder e.l. af skolens elever på skolens hjemmeside, kan det kun gøres, hvis der er givet samtykke hertil. Et situationsbestemt billede kan derimod typisk offentliggøres uden samtykke, hvis billedet er harmløst.

Portrætbilleder:

Billeder, hvor formålet er at afbilde en eller flere bestemte personer. Det kan fx være et skolefoto eller et klassebillede.

Situationsbilleder:

Billeder, hvor en aktivitet eller en situation er det egentlige formål med billedet. Det kan fx være legende børn i en skolegård eller børn på udflugt.

Som udgangspunkt er det forældremyndighedsindehaveren, der skal samtykke på vegne af barnet. Databeskyttelseslovgivningen baserer sig dog på et individuelt modenhedskriterium. Det betyder, at eleven selv kan meddele samtykke, hvis den unge har den modenhed, som er nødvendig for at kunne forstå og overse konsekvenserne af samtykket, og der er grund til at antage, at der foreligger stiltiende samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Elever på 15 år eller derover kan derfor typisk selv give samtykke.

Skolen skal kunne dokumentere, hvem der har givet samtykke, hvornår og hvordan samtykket blev givet, hvad den enkelte har samtykket til, og at samtykket er givet frivilligt. Samtykket kan til enhver tid tilbagekaldes, og det skal være lige så let at trække sit samtykke tilbage som at give det.

Du kan læse mere om kravene til samtykke i artikel 7 i EU's databeskyttelsesforordning og [Datatilsynets vejledning om samtykke](#).

Hvis skolen ikke vil fjerne et portrætbillede, som eleven eller den pågældendes forældre ønsker fjernet fra skolens hjemmeside, skal skolen oplyse forældrene om muligheden for at [klage til Datatilsynet](#).

Har forældre ret til at vide, hvilke oplysninger skolen behandler om barnet?

Forældremyndighedens indehaver har som udgangspunkt ret til at få oplyst, hvilke oplysninger skolen har registreret om barnet. Det kaldes ”indsigtsret”.

Forældremyndighedens indehaver har i den sammenhæng ret til at få oplyst bl.a., hvilke oplysninger skolen behandler om barnet (fx fagligt og socialt) samt formålet med behandlingen, kategorierne af modtagere af oplysningerne, hvor længe oplysningerne vil blive opbevaret samt tilgængelig information om, hvor oplysningerne stammer fra.

Retten til indsigt gælder skolens behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk databehandling.

Retten til indsigt gælder også skolens ikke-automatiske behandling af personoplysninger, hvis oplysningerne er eller vil blive indeholdt i et register.

Du kan læse mere om forældrenes rettigheder i [Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder](#).

Datatilsynet har udarbejdet [en skabelon](#) til brug for formidling af indsigtsret og oplysningspligt.

Forældres ret til indsigt er dog ikke ubetinget. Undtagelse fra indsigtsretten vil kunne ske, hvis forældrenes interesse i at få kendskab til oplysningerne konkret findes at burde vige for **afgørende hensyn** til offentlige eller private interesser, herunder hensynet til eleven selv. Du kan læse mere om undtagelser til indsigtsretten i databeskyttelseslovens § 22.

Hvis skolen ikke vil give indsigt i skolens oplysninger om barnet, kan forældrene [klage til Datatilsynet](#).

Hvilke krav gælder i forhold til, hvordan forældre kan anmode om indsigt i skolens oplysninger om barnet ("indsigtsret")?

Der gælder ingen formkrav til forældrenes anmodning. Forældrene kan derfor både anmode om indsigt ved personligt fremmøde på skolen eller pr. telefon, e-mail eller brev.

Kan forældre kræve at få rettet skolens oplysninger om deres barn?

Forældremyndighedens indehaver har ret til at få urigtige oplysninger om barnet rettet af skolen uden unødigt forsinkelse. Det kaldes "ret til berigtigelse". Forældremyndighedens indehaver har også – under hensyntagen til formålet med skolens behandling af oplysningerne – ret til at få fuldstændiggjort ufuldstændige personoplysninger, bl.a. ved at fremlægge en supplerende erklæring.

En berigtigelse af skolens oplysninger vil typisk ske ved, at skolen noterer forældrenes protester ned, så det klart fremgår af sagen, at forældrene har en anden opfattelse af et hændelsesforløb end skolen, herunder hvilke oplysninger, der faktisk er forkerte, eller som forældrene oplever forkerte eller ufuldstændige.

Du kan læse mere om forældrenes rettigheder i [Datatilsynets vejledning om de registreredes rettigheder](#).

Hvis skolen ikke vil rette eller fuldstændiggøre oplysningerne om barnet, kan forældrene [klage til Datatilsynet](#).

Dato: 21. september 2018

Sags ID: SAG-2018-01355
Dok. ID: 2637830

E-mail: KRTH@kl.dk
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

Dato: 21. september 2018

Sags ID: SAG-2018-01355
Dok. ID: 2637830E-mail: KRTH@kl.dk
Direkte:Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 5 af 6

Hvilke krav gælder i forhold til, hvordan forældre kan anmode om at få rettet skolens oplysninger om barnet ("ret til berigtigelse")?

Der gælder ingen formkrav til anmodningen. Forældre kan derfor både anmode om berigtigelse ved personligt fremmøde på skolen eller pr. telefon, e-mail eller brev.

Har alle forældre samme rettigheder i forhold til oplysninger om barnet?

Alle børn under 18 år er under forældremyndighed, medmindre barnet eller den unge er blevet gift.

At have (del i) forældremyndigheden over et barn betyder, at den pågældende har pligt til at drage omsorg for barnet og kan træffe beslutning om barnets personlige forhold.

Det er derfor forældremyndighedens indehaver, der varetager barnets interesser og rettigheder i forhold til skolens behandling af barnets personoplysninger. Kontakten om barnet skal derfor gå gennem forældremyndighedens indehaver, medmindre andet aftales med den pågældende.

Den forælder, der ikke har forældremyndigheden, har i visse situationer også ret til at få en orientering og udleveret oplysninger om barnets forhold. Du kan læse mere herom i forældreansvarsloven § 23 og Statsforvaltningens [vejledning om orienteringsretten](#).

Hvor længe må folkeskolen gemme oplysninger om de enkelte børn?

Folkeskolen må kun have adgang til oplysninger om de enkelte børn, så længe det er nødvendigt for opgaveløsningen omkring barnet, dvs. i den periode, hvor skolen har et administrativt behov for oplysningerne. Behovet vil typisk under alle omstændigheder ophøre, når barnet ikke længere er elev på skolen, dog kan fx eksamensbeviser gemmes. Behovet kan dog også ophøre, mens eleven fortsat er elev på skolen. Det vil afhænge af den konkrete situation.

Personoplysninger overføres til opbevaring i arkiv efter reglerne i arkivlovgivningen.

Hvordan skal personoplysninger opbevares?

Folkeskolen skal behandle personoplysninger, så de er sikret mod uautoriseret eller ulovlig behandling og mod hændeligt tab, tilintetgørelse eller beskadigelse. Det skal ske ved anvendelse af de fornødne tekniske eller organisatoriske foranstaltninger.

Skolen skal derfor passe godt på de oplysninger, de har om de enkelte elever ved kun at lagre oplysninger i sikre it-systemer. Du kan læse mere om kravene til behandlingssikkerhed i [Datatilsynets vejledning om behandlingssikkerhed og databeskyttelse gennem design og standardindstillinger](#).

Hvordan må personoplysninger sendes?

Folkeskolen skal bruge et sikkert e-mailsystem, når der sendes personoplysninger. Digital Post er en sådan kommunikationsløsning, hvor offentlige myndigheder, herunder skoler, kan kommunikere sikkert digitalt med borgerne, ligesom borgerne kan kommunikere sikkert digitalt med det offentlige. Løsningen leveres af [E-Boks A/S](#).

Personoplysninger om elever må ikke sendes/udveksles via medarbejdernes private e-mail konti. Hvis en forælder sender personoplysninger om sit barn fra en usikker mailserv, skal skolens svar derfor stadig sendes via et sikkert system som fx E-Boks. Du kan læse mere om sikker digital post i Digitaliseringsstyrelsens [vejledning om introduktion til digital post](#).

Dato: 21. september 2018

Sags ID: SAG-2018-01355
Dok. ID: 2637830

E-mail: KRTH@kl.dk
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6